



5 aprilie 2018

Dj-8 nr. 112

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la eficiența energetică

(nr.89 din 16.03.2018)

Direcția generală juridică a examinat în **mod prioritar** proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative proiectul de lege a fost elaborat în contextul implementării Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, armonizării legislației în domeniul eficienței energetice la aquis-ul Uniunii Europene din sectorul respectiv, precum și a angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice. În acest sens, proiectul de lege prevede transpunerea Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE.

II. Observații de conținut și tehnico-legislative

1. La art.3:

- la noțiunea „agregator” este necesar a se concretiza la care servicii se face referire, totodată atragem atenția că, art.3 definește noțiunea de „serviciu energetic”, din care considerente propunem ca după cuvântul „servicii” să se completeze cu cuvântul „energetice”;

- menționăm că, noțiunea „consumator final de energie” este deja definită în Legea cu privire la gazele naturale nr.108/2016 și Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, iar potrivit art.18 alin.(3) din Legea nr.780/2001 în cazul în care proiectul de act legislativ cuprinde prevederi din legislația în vigoare, acestea, de regulă, nu se reproduc, dar se face trimitere la ele;

- la noțiunea „energie”, aceasta este deja expusă în Legea cu privire la energetică nr.174/2017, de aceea potrivit normelor tehnicii legislative se va face trimitere la legea în care această noțiune este definită ori se va exclude din textul proiectului de lege;

- la noțiunea „măsură de politică în domeniul eficienței energetice”, sintagma „actorii de pe piața serviciilor energetice” nu corespunde termenilor juridici consacrați, de aceea propunem revizuirea acestei sintagme;

- la noțiunea „parte obligată” se va indica numărul legilor la care se face trimitere, astfel fiind în corespundere cu prevederile art.54 alin.(1) din Legea nr.780/2001, care stabilește că, după adoptare, actului legislativ i se atribuie un număr, care devine numărul lui oficial și care ulterior este citat împreună cu acesta.

Această obiecție este valabilă pentru întreg textul proiectului de lege inclusiv și anexele, unde se face trimitere la legi.

- la noțiunea „serviciu energetic” considerăm oportun revizuirea acesteia din punct de vedere redacțional, deoarece redacția propusă în proiectul de lege este eronată și expusă într-o formă ambiguă, dat fiind că serviciul energetic este o activitate care conduce la un beneficiu fizic și nu este un beneficiu fizic după cum este prevăzut în proiectul de lege;

2. La art.4 alin.(1) cuvântul „*inclusiv*” se va exclude deoarece poate duce la interpretări eronate.

La lit.d) trimiterea la capitolul II este incorectă, astfel se va face trimitere la capitolul III din proiectul de lege, acesta reglementând sarcinile autorităților și instituțiilor publice abilitate cu atribuții în domeniul eficienței energetice.

3. La art.5 nu este clară necesitatea menținerii alineatelor (1) și (2) dat fiind faptul că acestea nu instituie norme juridice și au un caracter declarativ.

4. La art.8:

- alin.(4) lit.a) liniuța a treia se va revedea sintagma „și în 0 alineate”;

- la alin.5 nu este corectă trimiterea la alin.(12), deoarece acesta nu prevede procedura de întocmire a rapoartelor;

- la alin.(8) considerăm oportun redactarea sintagmei „sărăciei energetice”, care nu corespunde limbajului juridic;

- alin.(15) conține niște norme generale care oferă Guvernului posibilitatea de a decide asupra aplicării alternative sau combinate a schemei de obligații și a schemei măsurilor alternative de politică fără a reglementa procedura și condițiile în care este posibilă aplicarea acestor scheme alternative. De asemenea, atragem atenția că, această atribuție nu este prevăzută în articolul 9 din proiectul de lege care stabilește atribuțiile Guvernului în domeniul eficienței energetice.

5. La articolul 9:

- alin.(1) lit.e) este de observat că conținutul acesteia se conține în cuprinsul alin.(7) din articolul 8. Este acceptabil de a nu repeta confirmatul alin.(7)

din art.8, ci de a specifica că Guvernul elaborează și aprobă programul privind implementarea schemei de obligții;

- alin.(2) urmează a fi exclus, deoarece atribuțiile ce decurg din alte alege se vor exercita în temeiul acelor acte legislative, nefiind necesară dublarea de prevederi.

Această obiecție este valabilă și pentru art.10 alin.(4) și (5), art.11 alin.(7), art.12 alin.(2), art.13 alin.(6),

6. La art.11 considerăm oportun pentru precizie normativă, a se concretiza denumirea autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, luând în considerare că alin.(9) din articolul 30 din proiectul de lege stabilește că Guvernul va reorganiza Agenția pentru Eficiență Energetică prin fuziune (absorbție) cu Fondul pentru Eficiență Energetică. Totodată, este necesar a se concretiza forma de organizare juridică a autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice în conformitate cu prevederile art.14 alin.(1) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr.98/2012.

7. La art.12 alin.(1) lit.o) nu este corectă trimiterea, sintagma „articolul 20 alineatul (1)” se va substitui cu sintagma „articolul 19 alineatul (1)”.

8. La art.13:

- referitor la managerii energetici regionali atragem atenția că, în conținutul articolul nu se distinge cu claritate care autoritate numește managerii raionali. De asemenea remarcăm că, alin.(2) din art.13 stipulează că, politicile de îmbunătățire a eficienței energetice la nivel local sunt elaborate cu implicarea managerilor energetici raionali, iar potrivit art.12 alin.(4) autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice colaborează cu autoritățile administrației publice locale prin intermediul managerilor energetici *raionali* și după caz cei *locali*. Totodată nu este o denumire unică a managerilor energetici raionali, deoarece în art.13 alin.(2) se face referire la „managerii energetici raionali” iar alin.(8) stipulează că autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea numesc „managerii energetici”. Din aceste considerente considerăm necesar a se face o claritate între managerii energetici, managerii energetici raionali și managerii energetici locali.

- la alin.(1) lit.e) pentru a nu crea probleme în aplicare, se va revizui din punct de vedere redacțional textul „la cadrul financiar și normativ adoptat în scopul îndeplinirii obiectivului național”;

- la alin.(5) sintagma „unitățile administrative” se va substitui cu sintagma „unităților administrative teritoriale” fiind astfel în corespundere cu prevederile Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr.764/2001.

9. La art.14:

- considerăm că, acesta necesită a fi delimitat în 2 articole separate, unul care să prevadă norme generale referitor la renovarea clădirilor, și altul referitor la renovarea clădirilor în care sunt amplasate organele administrației publice centrale de specialitate, deoarece în varianta propusă în proiectul de lege reiese că întregul proiect de lege se referă doar la renovarea clădirilor în care sunt amplasate organele administrației publice centrale de specialitate. Luând în considerare că,

proiectul prevede transpunerea totală a Directivei 2012/27/UE atragem atenția că, art.4 din Directivă conține prevederi generale care nu au fost transpuse, iar art.5 conține prevederi referitoare la renovarea clădirilor organismelor publice care exercită rolul de exemplu. De asemenea observăm că, și în legislația română aceste norme sunt delimitate, Legea nr.121/2014 privind eficiența energetică.

- la alin.(1) referitor la clădirile nominalizate, clasificarea acestora se va efectua în corespundere cu art.3 alin.(2) din Legea privind performanța energetică a clădirilor nr.128/2014;

- la alin.(2) este necesar a revizui redacția propusă a sintagmei „clădiri deținute și ocupate de administrația publică centrală de specialitate”, deoarece nu este o terminologie juridică consacrată în legislația în vigoare;

Această obiecție este valabilă pentru întreg textul proiectului de lege.

- de asemenea la alin.(2) atragem atenția că, acesta poartă un caracter incert, anume sintagma „prezenta lege stabilește ca și obiectiv renovarea anuală a unei suprafețe a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația publică centrală de specialitate”. Totodată este de observat că alin.(9) prevede că, la determinarea ratei anuale de renovare, *ponderea de 1% se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 250 m².*

Astfel nu este clar care este rata anuală de renovare a clădirilor. În acest sens, menționăm că, potrivit art.5 din Directiva 2012/27/UE fiecare stat membru se asigură că, începând cu 1 ianuarie 2014, 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația sa centrală se renovează anual pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime în materie de performanță energetică stabilite de statul membru în cauză. Și ponderea de 3 % se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 500 m² deținute și ocupate de administrația centrală a statului membru în cauză, care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele naționale minime privind performanța energetică. Începând cu 9 iulie 2015, pragul respectiv este coborât la 250 m². Observăm că, pentru clădirile cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², ponderea la fel rămâne de 3%.

Remarcăm că, Nota informativă la proiectul de lege specifică că, renovarea clădirilor autorităților publice centrale se va efectua cu o pondere de 1% din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de autorități cu o suprafață de peste 500 m².

- la alin.(12) trimiterea se va face la articolul 6 și nu la alineatul 6.

10. La art.15:

- se va revizui din punct de vedere redacțional sintagma „autoritățile și organele administrației publice centrale de specialitate” ținându-se cont de prevederile Legii nr.98/2012;

- la alin.(7) trimiterea la art.7 alin.(1) din Legea privind etichetarea produselor cu impact energetic nr.44/2014 este eronată, deoarece articolul 7 din Legea nr.44/2014 nu conține reglementări referitoare la procurarea unui pachet de bunuri reglementat în ansamblu de un act normativ. Totodată, atragem atenția asupra textului „procurarea unui pachet de bunuri reglementat în ansamblu de un act normativ” care este neclară și ambiguă.

11. La art.16, alin.(3) poartă un caracter problematic, prin utilizarea textului „în măsură în care este posibil din punct de vedere tehnic, și justificat din punct de vedere economic”, care nu este clar cum va fi aplicată. De asemenea este necesar a se concretiza cine va instala echipamentele vizate.

La alin.(4) trimiterea nu este corectă, astfel se va substitui cu trimiterea la articolul 28.

12. Art.17 este necesar a fi revăzut esențial, deoarece includerea prevederilor referitoare facturarea consumului energiei în textul legii nu corespunde obiectului de reglementare a prezentei legi stabilit în art.2.

Atenționăm că, informația care trebuie să o conțină factura de plată emisă consumatorului final pentru consumul de energiei electrice, gazelor naturale și energiei termice este stabilită în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15.12.2010, Regulamentul privind furnizarea energiei termice aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.23 din 26.01.2017, Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.415 din 25.05.2011.

La alin.(9) cuvintele „costuri sunt rezonabile” necesită să conțină niște detalii și anume criterii care stau la baza determinării costurilor rezonabile.

13. La art.19, alin.(5) este declarativ, și nu este clar cum va fi aplicat deoarece nu este expus mecanismul de încurajare a întreprinderilor mici și mijlocii.

14. La art.20:

- alin.(6) lit.a) trimiterea este eronată, astfel se va substitui cu trimiterea la articolul 19 alin.(8);

- la lit.d) a doua propoziție nu se încadrează în conținutul acestei norme și necesită a fi expusă într-un alineat separat;

- la alin.(10) atragem atenția că, atribuția autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice de a verifica rapoartele de audit energetic inclusiv cu posibilitatea verificării în teren a obiectului audiat și a datelor primare acceptate în calcul stabilită în acest alineat, nu este prevăzută în articolul 12 care stabilește atribuțiile autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Totodată, referitor la norma care prevede dreptul autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice de a verifica rapoartele de audit, necesită o completare referitoare la rezultatul acestei verificări, care este scopul și consecința.

15. La art.21 alin.(2) sintagma „fără a se limita” urmează a fi exclusă, deoarece duce în eroare.

16. La art.23 alin.(6) este expusă într-o formă ambiguă, sintagma „autoritățile publice locale” necesită a fi revizuită în corespundere cu prevederile Legii privind administrația publică locală nr.436/2006, de asemenea se va revedea și sintagma „și/sau instituțiile publice” în corespundere cu prevederile și terminologia Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98/2012.

17. La art.27 alin.(6) se va indica actul normativ și numărul acestuia prin care au fost aprobate Regulile pieței energiei electrice.

18. La art.28:

- la alin.(1) în ceea ce privește stabilirea sancțiunii financiare în mărime de 50% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată, atragem atenția că aceasta nu conține o argumentare în Nota informativă, dar care necesită o analiză în baza criteriului proporționalității între interesul protejat și sancțiunea aplicată;

- la alin.(6) remarcăm că trimiterea la art.18 este incorectă, deoarece articolul 18 stabilește prevederi referitoare la diseminarea informației cu privire la eficiența energetică de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice.

19. La art.30 normele care se conțin în acest articol necesită a fi structurate astfel încât să fie clar prevăzute acțiunile ce urmează a fi întreprinse de la data intrării în vigoare și termenul în care aceste acțiuni urmează a fi efectuate de către Guvern, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice

- la alin.(3) trimiterea la articolul 15 este eronată de aceea se va face trimitere la articolul 14;

- la alin.(4) se va indica denumirea deplină și corectă a Directivei la care se face referire, iar textul „precum și resursele financiare a fi mobilizate” se va revizui pentru a se exprima corect și fără echivoc ideea.

- alin.(8) se va completa astfel încât să fie prevăzut în mod expres drept sarcină a Guvernului aprobarea regulamentelor la care se face referire în art.9 alin.(1) lit.e) și f);

- de asemenea, art.30 se va completa cu prevederi care vor stabili drept sarcină a autorității responsabile de implementarea politicii în domeniul eficienței energetice crearea sistemului informațional la care se face referire la art.12 alin.(1) lit.p), aprobarea metodologiei de calcul prevăzută la art.23 alin.(3);

- la alin.(11) referitor la valabilitatea autorizațiilor de auditor energetic emise în temeiul Legii nr.142/2010, până la punerea în aplicarea a Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, considerăm că, această completare necesită a fi revizuită prin prisma alin.(6) art.11 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006, care stipulează că „în cazul în care, după obținerea documentului oficial prin care se permite inițierea și/sau desfășurarea unei afaceri, autoritatea administrației publice și/sau altă instituție abilitată prin lege cu funcții de reglementare și de control constată neîndeplinirea unor condiții importante prevăzute pentru eliberarea licenței/autorizației, nu va putea anula documentul, ci va notifica titularului, în cel mult 3 luni de la data expirării termenului legal pentru emiterea licenței/autorizației, neregularitățile constatate, modul de remediere a tuturor deficiențelor identificate, termenul în care titularul trebuie să respecte această obligație și care nu poate fi mai mic de 30 de zile”. Astfel, considerăm că titularul licenței poate să piardă doar dreptul conferit prin autorizație dar nu și autorizația.

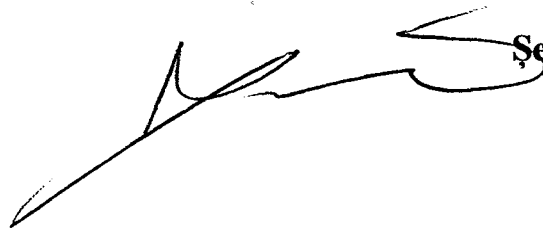
În acest sens este de menționat că, în Hotărârea Curții Constituționale nr.15 din 13 septembrie 2011, la pct.46, Curtea a reținut că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, licența de a desfășura o anumită activitate a fost în mod constant considerată un “bun” în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la

Convenția Europeană, în măsura în care oferă persoanelor vizate un drept asupra unui interes material și aceasta indiferent de faptul dacă actul este de natură administrativă. De asemenea, în pct.37 al în Hotărârii nr.17 din 6 decembrie 2012 Curtea Constituțională a statuat că, interesele asociate exploatării unei licențe constituie interese patrimoniale protejate de articolul 46 din Constituție și articolul 1 din Protocolul nr.1 la Convenție. Iar în pct.36 din aceeași hotărâre Curtea Constituțională reține că, așa cum a susținut și anterior, retragerea unei licențe de exploatare a unei afaceri este o ingerință în dreptul la respectarea bunurilor, garantat de articolul 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

- la alin.(16) este incorectă trimiterea la „articolul 20 alineatul (1)”, aceasta se va substitui cu sintagma „articolul 19 alineatul (1)”.

20. Referitor la anexa nr.3, considerăm oportun includerea acestor prevederi în textul legii.

Reieșind din cele expuse, relevăm că proiectul de lege menționat necesită a fi adus în corespundere cu cerințele legislației în vigoare, ținându-se cont de obiecțiile și sugestiile prezentate în aviz, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă Parlamentului.

 Șef direcție generală
Ion Creangă

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559